

PROCEDURA NADAWANIA KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Uzasadnienie

Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ) jest realizowany w Polsce od 1991 r. Rozpoczął się od 3-letniego projektu pilotażowego (1992-1995), zainicjowanego przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). W Polsce projekt ten został sprawdzony w 14 wybranych szkołach zwanych szkołami projektowymi¹. Koncepcja i strategia tworzenia SzPZ² została przyjęta i zaadaptowana do polskiego systemu edukacji. Projekt ten uruchomił oddolne działania szkół oraz zainicjował tworzenie sieci szkół promujących zdrowie w całym kraju. Aktualnie sieci szkół promujących zdrowie istnieją we wszystkich województwach, w niektórych funkcjonują również sieci rejonowe, powiatowe lub miejskie, utworzone w celu ułatwienia koordynacji i skuteczniejszego wspierania szkół. Obecnie w Polsce jest ponad 3000 Szkół Promujących Zdrowie.

Program, przez pierwsze 15 lat, był rozwijany w Polsce w ramach Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie (ESSzPZ), utworzonej w 1992 r. w wyniku porozumienia WHO, Rady Europy i Komisji Europejskiej. Od 1 stycznia 2008 r. ESSzPZ przekształciła się w Sieć Szkół dla Zdrowia w Europie (*Schools for Health in Europe SHE* – www.schools-for-health.eu/she-network). Polska, wraz z innymi 45 krajami, jest członkiem tej sieci.

W Polsce ustalono kryteria przynależności do sieci Szkół Promujących Zdrowie oraz zasady nadawania wojewódzkiego certyfikatu. Do wojewódzkich sieci SzPZ należą obecnie, poza szkołami różnych typów, przedszkola, szkoły specjalne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, bursy, domy wczasów dziecięcych. W 2008 r. ustanowiono Krajowy Certyfikat Szkoła Promująca Zdrowie (zwany dalej krajowym certyfikatem). Do końca 2015 roku certyfikat ten nadano 175 szkołom. Obecnie krajowy certyfikat jest przyznawany tylko szkołom, dla których opracowano standardy i narzędzia. Przyznawanie krajowego certyfikatu szkołom specjalnym, przedszkolom, bursom czy specjalnym ośrodkom szkolno-wychowawczym wymaga opracowania standardów i narzędzi do ich oceny, dostosowanych do specyficznych potrzeb tych placówek.

Cele

Ustanowienie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie, zwanego dalej krajowym certyfikatem, ma na celu:

1. Uznanie i docenienie długofalowych, systemowych działań szkół, zgodnych z przyjętą w Polsce koncepcją i standardami SzPZ.
2. Wspomaganie rozwoju programu SzPZ w Polsce, jako ważnego elementu polityki państwa i działań oddolnych dla poprawy jakości edukacji, stanu zdrowia ludności oraz budowania demokratycznego społeczeństwa.
3. Upowszechnianie doświadczeń, osiągnięć SzPZ i przykładów dobrej praktyki na terenie całego kraju oraz inicjowanie współpracy między szkołami w tym zakresie.

¹ Patrz w: B. Woynarowska, M. Sokołowska (red): Szkoła promująca zdrowie. Doświadczenia dziesięciu lat. KOWEZ 2000.

² Jw.

Okres ważności Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

Certyfikat przyznawany jest szkole na okres 5 lat. Po upływie tego okresu szkoła może starać się ponownie o jego nadanie.

Warunki ubiegania się o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

O przyznanie krajowego certyfikatu może ubiegać się szkoła, która spełniła następujące warunki:

- a) w koncepcji pracy szkoły (lub w dokumencie o innej nazwie) ma wpisane działania z zakresu promocji zdrowia;
- b) jest członkiem wojewódzkiej sieci SzPZ i posiada wojewódzki certyfikat co najmniej od 3 lat;
- c) prowadzi podstronę internetową pn. *Szkoła promująca zdrowie* i na bieżąco aktualizuje informacje dotyczące działań prowadzonych w zakresie tworzenia SzPZ. Zamieszcza opis najważniejszych działań szkoły wraz z określeniem standardu, który jest realizowany poprzez to działanie. Dokonuje aktualizacji strony przynajmniej raz na semestr.

Zasady ubiegania się o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

Szkoła, która ubiega się o nadanie krajowego certyfikatu powinna:

- a) dokonać autoewaluacji swoich działań w zakresie czterech standardów SzPZ, dokonać oceny efektów działań w zakresie dobrego samopoczucia w szkole oraz podejmowanych działań dla umacniania zdrowia, z wykorzystaniem metod i narzędzi dostępnych na stronie internetowej ORE;
- b) dokonać publicznej prezentacji wyników autoewaluacji, przedstawić sukcesy oraz wskazać problemy wymagające rozwiązania (Formę i zakres tej prezentacji ustala szkoła. Powinny w niej uczestniczyć osoby spoza danej szkoły: koordynator wojewódzki lub inny przedstawiciel wojewódzkiego zespołu wspierającego, rodzice, przedstawiciele społeczności lokalnej, władze oświatowe, przedstawiciele innych placówek);
- c) złożyć dokumentację, wskazaną we wniosku, do wojewódzkiego koordynatora w odpowiednim terminie podanym w harmonogramie;
- d) otrzymać rekomendację wojewódzkiego koordynatora.

Zasady nadawania Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

1. Krajowy certyfikat nadaje szkole Minister Edukacji Narodowej na podstawie rekomendacji udzielonej przez Centralną Kapitułę Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie (zwanej dalej kapitułą) działającą przy Ośrodku Rozwoju Edukacji (ORE) w Warszawie.
2. Szczegółowe zasady funkcjonowania kapituły określa jej regulamin organizacyjny.
3. Certyfikat nadawany jest na okres 5 lat. Po tym okresie szkoła może ubiegać się o ponowne jego nadanie zgodnie z obowiązującą procedurą.

Informacje o szkołach, które uzyskały krajowy certyfikat zamieszczane są na stronie ORE.

Zadania wojewódzkich koordynatorów sieci Szkół Promujących Zdrowie

1. Wojewódzki Koordynator po wnikliwym zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją, udziela rekomendacji szkole ubiegającej się o nadanie krajowego certyfikatu.

Podstawą do udzielenia rekomendacji jest:

- a) analiza treści zawartych w przekazanym *Wniosku o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie* wraz ze wszystkimi załącznikami;
- b) ocena dotychczasowych działań szkoły, jej osiągnięć, zaangażowania w prace sieci SzPZ, współdziałania z innymi szkołami itd.;
- c) opinia koordynatora powiatowego lub miejskiego w województwach, w których istnieją takie sieci SzPZ.

Po udzieleniu szkole rekomendacji wojewódzki koordynator, powiadamia o tym dyrektora i swoją decyzję zapisuje w formularzu *Wniosku*, wraz z merytorycznym uzasadnieniem (punkt III formularza *Wniosku*). Pełną dokumentację szkoły wojewódzki koordynator przesyła do Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE.

2. W przypadku wątpliwości, wojewódzki koordynator przeprowadza rozmowę z dyrektorem lub szkolnym koordynatorem i w razie potrzeby doradza szkole wprowadzenie wskazanych przez siebie zmian lub poprawek w dokumentacji. Po wypełnieniu zaleceń wojewódzkiego koordynatora szkoła może ponownie ubiegać się o uzyskanie jego rekomendacji.

3. W przypadku odmowy udzielenia rekomendacji wojewódzki koordynator uzasadnia na piśmie swą decyzję i przekazuje ją do wiadomości dyrektora szkoły.

Harmonogram prac związanych z nadawaniem Krajowego Certyfikatu Szkół Promujących Zdrowie

1. Wnioski o nadanie krajowego certyfikatu rozpatrywane są przez kapitułę dwa razy w roku.

Ustala się następujące terminy:

a) Semestr pierwszy każdego roku szkolnego:

- do 30 grudnia szkoły składają formularz wniosku wraz z załącznikami do wojewódzkiego koordynatora,
- do 30 stycznia wojewódzcy koordynatorzy przesyłają do ORE wnioski szkół ubiegających się o nadanie krajowego certyfikatu wraz z rekomendacją,
- do 30 marca odbywa się posiedzenie kapituły.

b) Semestr drugi każdego roku szkolnego:

- do 30 maja szkoły składają formularz wniosku wraz z załącznikami do wojewódzkiego koordynatora,
- do 30 czerwca wojewódzcy koordynatorzy przesyłają do ORE wnioski szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z rekomendacją,
- do 30 września odbywa się posiedzenie kapituły,
- do 30 października przewodniczący kapituły przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej listę szkół rekomendowanych przez kapitułę do nadania krajowego certyfikatu.

2. Minister Edukacji Narodowej przedstawia przewodniczącemu kapituły termin wręczenia certyfikatów. Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE zawiadamia szkoły

Procedura nadawania Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie

o terminie uroczystości. Uroczyste wręczenie certyfikatów odbywa się 1 raz w roku w Ministerstwie Edukacji Narodowej.